

Заняття 1

План лекції

1. Орфографія. Принципи орфографії.
2. Правопис ненаголошених е, и.
3. Слова зі суфіксами з однаковим значенням.

2. Правопис ненаголошених е, и.

Ненаголошені е, и

1. Перевіряємо голосні за нагосолом: весна, бо весни; стихати, бо тиша; шепотіти, бо шепіт;

3 основні правила написання Е:

- а) ере, еле: берег, мереживо, шелест, дерево, зелень, пелена;
- б) чергування з і або нулем звука: попелястий - попіл, справедливий - правда;
- в) винятки: левада, леміш, серпанок, тремтіти, плескати, чепурний, марево, зарево, меткий, метушня, шелюга.

3 основні правила написання И:

- а) ри, ли, иво: бриніти, гриміти, кришити, вариво, паливо;
- б) бир-, дир-, пир-, стил-, мир- перед складом з наголошеним а: запираю, вибираю, застилаю АЛЕ вибереш, витерти;
- в) винятки: минуле, шинель, кишенья, кирея, лиман, цимбали.

3. Слова зі суфіксами з однаковим значенням.

Нова тема на ЗНО Суфікс з однаковим значенням

Значення однакових суфіксів може бути різним:

- ен (єн): зайчєня, бїлчєня (назви малих їстот)
- ен: турчєня, царєня (назви дїтей)
- ен: їмена, племена (їменники в множинї)
- ен: утворений, вражений (ознаки за дїями, дїєприкметники)

- ач: сїяч, копач, спостерїгач (зн-ня осїб за родом дїяльностї)
- ач: вусач, бородач (особи за зовнїшньою ознакою)
- ач: вимикач, винищувач (предмети)

- ич: пїдпасич, погонич (особи за родом дїяльностї)
- ич: русич, москвич (особи за мїсцем проживання)
- ич: Лукич, Савич (їмена, по батьковї)

- ик: полїтик, ваговик (особи за родом дїяльностї)
- ик: коник, хлопчик (зменшено-пестливі слова з позитивною оцїнкою)
- ик: возик, носик (предмети зї значенням здрїбнїлостї)
- ик: чагарник (збїрні поняття)

- ець: продавець (особи за дїяльнїстю)
- ець: українець, іспанець (особи за нацїональнїстю)
- ець: молодець, мудрець (особи за якїсними ознаками)
- ець: вїтерець (зменшуванї їменники)

- ин: горошина, картоплина (одичичне поняття)
- ин: городина, свіжина (збірні поняття)
- ин: копалина, тріщина (результат дії)
- ин: заглибина, провалина (місця)

- ищ: сховище, горище (позначення приміщень, територій)
- ищ: вітрище, комарище (поняття збільшеності з негативним відтінком)

- ок: садок, візок (зменшено-пестливі слова)
- ок: молоток, колосок (одичичні предмети)
- ок: напрямок, смуток (абстрактне значення)

- інн: терпіння, розуміння (абстрактні назви від дієслів)
- інн: коріння, насіння (збірні поняття)

Завдання

1. Суфікс -ик має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ:

а вузлик

б лірик

в коник

г столик

2. Суфікс -ок має однакове значення в усіх словах, ОКРІМ:

а жучок

б жовток

в лужок

г грибок

3. Суфікс -ищ має однакове значення в усіх словах,
ОКРІМ:

а родовище

б вовчище

в попелище

г сховище

4. Суфікс -інн має однакове значення в усіх словах,
ОКРІМ:

а носіння, говоріння

б гасіння, коріння

в ходіння, шарудіння

г терпіння, водіння

Домашнє завдання в презентації